

Лекція 6. Вплив характеру на роботу у команді

План

1. Характер: поняття та різновиди
2. Підходи К.Г. Юнга та Д. Кейрсі

1. Характер (від грец. «печатка», «чеканка») – сукупність істотних соціально-психологічних рис особистості, що визначають властиве їй відношення до світу та інших людей.

У цьому сенсі характер людини оцінюють як добрий або поганий, шляхетний чи підлий та ін. Якщо хочуть підкреслити брак внутрішньої соціально-психологічної визначеності людини, то можуть характеризувати людину як безхарактерну.

Безхарактерна людина – це людина, позбавлена внутрішньої визначеності: всі її вчинки більшою мірою залежать від зовнішніх обставин, ніж від неї самої.

І навпаки, людина з характером відрізняється визначеністю власного відношення до світу та інших людей. Знати характер людини – значить знати ті істотні її риси, з яких випливає образ її дій та поведінки.

Темперамент чуттєва основа характеру: властивості темпераменту переходять у риси характеру.

Визначеність характеру має прояв у відношенні до того, що є значущим для певної людини у світі. Звідси перше на що рекомендується звертати уваги, визначаючи характер кандидата на прийом до команди: питання про те відносно чого, яких цілей проявляється характер певної людини.

Так, деякі людини можуть проявляти сильний характер, наполегливість щодо вирішення побутових ситуацій і питань у повсякденному житті. І водночас ті самі люди можуть проявляти цілковиту безхребетність, невизначеність, безхарактерність, коли справа буде стосуватися принципових питань, вирішення складних завдань в екстремальних ситуаціях. Інша людина, може здаватися м'якою, піддатливою у питаннях побуту і раптом розкриватися як тверда непохитна особистість, коли справа доходить до значущих для неї питань, завдань і цілей і тому числі в складних екстремальних ситуаціях.

Характер – прояв взаємовідношення між загальнолюдським, суспільним та індивідуальним у житті особистості.

Мотив поведінки людини – риса характеру в її генезі.

Характер людини – світогляд, що став її натурою.

Відповідно до цього можна виділити великі, масштабні характери та дріб'язкові, егоїстичні характери.

Непересічний, масштабний характер передбачає особистісну самовизначеність у великих, суспільних справах, у тому числі тих, певних соціальних проєктах.

І навпаки, дріб'язковий, егоїстичний характер людини означає її зосередженість на собі, власному заробітку, зовнішньому, поверховому інтересу до інших людей, громади і можливо проєкту, в якому така людина може бути задіяна випадково.

У людських відносинах мають прояви позитивні та негативні характерологічні моральні риси особистості як турботливість або байдужість, справедливість або корисливість, шляхетність або підлість, доброта або злоба, хоробрість або боягузтво та ін.

Відносно людини до інших людей розрізняють характери замкнені та товариські.

Замкнені характери:

- байдужість холодної спустошених натур, яким інші люди не потрібні (командна невідповідність);
- велика зосередженість на внутрішньому житті, що не може знайти шляхів залучення до нього інших людей (потенціальна командна відповідність).

Товариські характери:

- орієнтованість на поверхові зв'язки з безліччю нових людей, неготовність до сталих взаємин (командна невідповідність);
- орієнтованість на міцні комунікації, вибірковість, пошук споріднених душ (командна відповідність).

2. Швейцарський психолог Карл Густав Юнг розробив систему класифікацію характерів у книзі «Психологічні типи».

Виділив два типи психологічних установок:

- 1) екстравертну;
- 2) інтровертну.

Разом із цим серед носіїв цих установок можливі різні варіації психологічних підтипів, що визначаються перевагою у свідомості орієнтації на виконання певної психічної функції: мислення, чуттів, відчуттів або інтуїції.

екстраверти	екстраверт орієнтований на мислення	екстраверт орієнтований на відчуття
	екстраверт орієнтований на чуття	екстраверт орієнтований на інтуїцію
інтроверти	інтроверт орієнтований на мислення	інтроверт орієнтований на відчуття
	інтроверт орієнтований на чуття	інтроверт орієнтований на інтуїцію

На думку Д. Кейрсі, перевагу отримують неоднорідні, гетерогенні команди, в яких представлені всі психотипи: інтроверти та екстраверти, раціоналісти та інтуїтиви, логіки та етики, імпульсивні та вольові.

Разом із цим слід враховувати ті відмінності між ними, які можуть стати підґрунтям для конфліктів.

Наприклад, екстраверти завдяки спілкуванню з людьми отримують енергію, тому вони, як правило, переважають у командній, колективній роботі. І навпаки, інтроверти під час спілкування енергію витрачають і тому потребують час на усамітнення та психологічне відновлення.